

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLII. — Izdan in razposlan dne 15. avgusta 1884.

133.

Dopustno pismo od 2. julija 1884,

za lokomotivno železnico od Bernika v Fürstenfeld.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,
 apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker so Julij Krepesch, Ludvig Kranz in Hans Dettelbach v Gradci zaprosili, da bi se jim dala dopustitev v delo in rabo lokalne železnice od postaje Berniške (Fehring) ogerske zahodne železnice v Fürstenfeld, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovanim koncesijonarjem po postavi o dopuščanju železnice od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) kakor tudi po postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) in od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180) to dopustitev podeliti tako:

§. 1.

Dajemo koncesijonarjem pravico narediti in uživati lokomotivno železnico, katera se ima kot lokalna železnica s pravilno medkolesno širino narediti od postaje Berniške ogerske zahodne železnice v Fürstenfeld z dovlačnico k ondukajšnji erarijalni fabriki za tobak.

(Slovenisch.)

§. 2.

Železnii, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od štempljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vršbe do časa, ko se začne vršba vožnje, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo železnice do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic (založnih ali glavnih in predstvenih) z interimalnimi listi vred, in za vknjižbo predstvenih obligacij, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štempeljskih pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnili vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let od dne današnjega.

§. 3.

Koncesionarjev dolžnost je delo železnice v §. 1 imenovane precej začeti in najdalje v dveh letih, računeč od današnjega dne dokončati, dodelano železnico v občno službo izročiti ter vožnjo po nji ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bodo držali se zgornjega roka za delo, dolžni so koncesionarji dati varnost, položivši tisoč (1000) goldinarjev kavcije v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati varovancev novci.

Ako bi ne dostali zgornjega roka, sme se izreči, da je položnina propala.

Položnina naj se — izimši ta slučaj — nazaj dá trideset dni po tem, ko se začne poslovrsba koncesijonirane železnice.

§. 4.

Da izdelajo dopuščene železnice in pa dovlačnico k cesarski tobakarni v Fürstenfeldu namenjeni po §. 1, priteza se koncesionarjem pravica razlastitve (razsvojitve) po določilih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesionarjem dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov, in o katerih bi državna durava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 5.

Koncesionarjem se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevalo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se vršbe ali vožnje same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vožnje v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni vršbeni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarjem priteza se pravica, s posebnim odobrenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, narediti delničarsko družbo, na katero se prede-nejo pravice in dolžnosti izvirajoče za koncesionarje iz te koncesije.

Predstvene obligacije se ne smejo izdajati.

Nasproti se dodeljuje koncesionarjem pravica, izdati predstvenih delnic (akcij), ki gledé obrestovanja in razdolžbe uživajo predstvo pred založnimi delnicami, do šestkrat sto pet tisoč (605.000) goldinarjev največ.

Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno smejo založne delnice vprašati po dividendi, ne sme se odmerjati z več nego pet (5) odstotki.

Vso napravno glavnico treba je odplačati po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava, v času, dokler traja koncesija.

Družbena pravila in obrazci delnic založnih in predstvenih, ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave.

§. 7.

Transporti vojakov naj bodo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri ogerski zahodni železnici.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in pri-glednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žan-darstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionarji se zavezujejo, pristati na dogovor med avstrijskimi železno-cestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške Transporte in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dodatni dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške bla-gajnice.

Tako so tudi dolžni pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te proge in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo, o čemer pristoji razloka trgo-vinskemu ministerstvu.

Koncesionarji se zavezujejo, da se hočejo pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejoč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija pred iztečajem zgornjega roka izgubila svojo moč, ako se ne bi dostale dolžnosti v §. 3 ustanovljene o začetku in zvršetku delanja in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §^a 11^{ga}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 9.

Poslovršbo na železnocestnih kosih, ki so predmet te dopustnice, bode država za račun koncesionarjev vodila.

Načini te voditve bode uravnovala vršbena pogodba, katero sklene državna uprava s koncesionarji.

§. 10.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vselej koncesijonirano železnico, ko se dodela in v službo izroči, odkupiti za odškodnino v gotovem, ki jo dá koncesionarjem.

Da se določi odkupščina, sešteje se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki najslabejših dveh let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se izračuni.

Ako bi vendar tako najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5% resnične napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo o času, za katerega velja koncesija, — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

To velja tudi za slučaj, če se železnica odkupi pred preteklim sedmim letom vršbe.

Odškodba naj se po izboru državne uprave dá ali v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se koncesionarjem v dobi še ostali koncesije poluletno, 1. januarja in 1. julija vsako leto po dospelosti plačuje, ali pa z enkratnim plačilom tistega iznosa, ki je v času odkupnje primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji petodstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije za izplačilo dospé.

Nominalni napravni kapital po cifri je podvreči odobrenju državne uprave.

Ako bi po izteku prvega vršbenega leta bilo treba naprave še drugih novih staveb, ali bi se pomnožile vozne oprave, smejo se dotični troškovi pri-

šteti napravnemu kapitalu, ako je državna uprava privolila v gori omenjene nove stavbe ali v pomnožitev vozni^h oprav, in če se troškovi ti, kakor veljá, izkažejo.

Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega odmenila ali vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane proge z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil, če so se katera omislila, in zalog materijala, in tako tudi iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov, kolikor le-ti niso uže po svoji namembi z odobrenjem državne uprave celo ali deloma pošli.

§. 11.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice, in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozilnega parka in zalog materijala, in tako tudi iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov, kolikor le-ti niso uže z odobrenjem državne uprave po svoji namembi po polnem ali nekoliko pošli.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 10), ostaja koncesijonarjem last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar imajo denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere so sezidali ali si pridobili vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 12.

Državna uprava ima pravico, uvéríti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

V oziru na odkupno pravico pristoječo državni upravi po §. 10, dolžnost je koncesijonarjev, pogodbe o delu in dobavi pred sklenitvijo položiti v odobrenje pred državno upravo. Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje, in sosebno po nadzornikih ob trošku koncesijonarjev pošiljanih kakor si ji koli pozdi primerno prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, katerega postavi državna uprava, tudi sme, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelnístvo, ter k občnim zborom, in ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotne zakonom ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristí.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja koncesijonarji ne plačujejo v državno blagajno povračila. Takisto se oni odvezujejo dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 13.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, izreči da je ista ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesijonarjem pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, drugega dne meseca julija, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem četrtem Našega cesarjevanja tridesetem šestem

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pino s. r.

Dunajewski s. r.